

Manu Moreau giet koloniale familiegeschiedenis in theatervoorstelling: “In Oeganda ontdekte ik de tragedie van mijn vader”

Links: Manu Moreau en Johan Petit met verre familieleden van Manu bij het huis waar zijn vader werd geboren in Oeganda. Rechts: Manu Moreau — © rr, Jeroen Hanselaer

ANTWERPEN -

Jarenlang was Manu Moreau (43) alleen maar kwaad op zijn vader. Tot hij ging graven in diens familiegeschiedenis en naar Oeganda afreisde, naar het geboortehuis van zijn vader. Daar ontrafelde zich een tragisch familieverhaal, dat hij verwerkte in de theatervoorstelling ‘Hier ben ik’.

Theatermaker, comedian en spoken word artiest Manu Moreau is voor een kwart Oegandeese. Zijn vader is bijna vijftig wanneer hij zijn moeder leert kennen. Samen krijgen ze drie zonen. De oudste twee hebben een witte huidskleur. De jongste, Manu, een lichtbruine.

“Mijn ouders scheidden van elkaar toen ik nog heel klein was. Mijn vader zag ik af en toe in het weekend. Tot hij ons plots niet meer kwam halen. Ik was toen elf jaar en heb hem sindsdien nooit meer gezien. Intussen is hij overleden”, vertelt Manu.

Manu groeide op in Zwijndrecht en was de enige jongen van kleur in zijn buurt. “Ik werd er de zoon van Zwarte Piet genoemd, waarmee de mensen naar mijn vader verwezen”, zegt hij. “Ik herinner me

ook een moment op de speelplaats waarbij iedereen in een kring rond mij stond, naar me wees en 'chocopot' riep."

Zijn broers maakten dat soort racisme niet mee. "En mijn moeder probeerde er op haar manier voor me te zijn. Door de scheldwoorden onderuit te halen. 'Iedereen lust toch graag choco', zei ze dan." Maar hoe ouder hij werd, hoe meer vragen Manu zich over zijn afkomst begon te stellen. "Ik wilde mijn vader vragen hoe hij omging met racisme en discriminatie. Ik had hem nodig maar hij was er niet. Daardoor werd ik alleen maar kwader op hem."

"Ik had mijn vader nodig, maar hij was er niet. Daardoor werd ik alleen maar kwader op hem." — © Jeroen Hanselaer

Excuses van een dode

Het was op aansturen van theatermaker en muzikant Jaouad Alloul dat Manu aan de slag ging met de herinneringen die hij wel nog had aan de man die hem in de steek liet. "Voordien deed ik aan comedy. Maar dan werk je altijd toe naar de lach. Door de weg van het theater in te slaan, kon ik dichterbij mezelf blijven."

Niet veel later werd hij opgepikt door het Antwerpse gezelschap Martha!tentatief. "We waren enorm geraakt door zijn verhaal", vertelt Johan Petit, acteur en theatermaker bij hogergenoemd gezelschap.

"In de voorstelling die Manu onder begeleiding van Jaouad Alloul maakte, kwam vooral zijn kwaadheid naar voor. Hij maakte een statement, maakte duidelijk dat hij het anders wil doen. Dat hij wél een goede vader wil zijn. Maar ik merkte dat die kwaadheid écht overheerste. In feite wachtte hij op excuses van een dode man." Manu: "Waarom keek mijn vader niet meer naar mij om? Ik kon alleen maar speculeren."

Johan Petit en Manu Moreau. — © Jeroen Hanselaer

Grootvader, een koloniale militair

Wilde hij antwoorden, dan moest hij gaan graven in zijn familiegeschiedenis. En dat deed hij, samen met Johan Petit. “We doken in het Rijksarchief en zijn samen naar Oeganda gereisd”, vertelt Manu. “Dankzij documenten in het Koloniaal Archief konden we precies achterhalen waar en in welk huis mijn vader geboren was.”

Stilaan vielen de puzzelstukken in elkaar. “Mijn grootvader, Marcel Moreau, was een Belgische koloniaal, een beroepsmilitair. Hij maakte in 1926 zijn Congolese huishoudster zwanger. Mijn vader werd net over de grens met Oeganda geboren, in Arua. Toen hij drie jaar oud was, heeft mijn grootvader mijn vader weggepakt van mijn grootmoeder. Hij zette mijn vader alleen op een boot naar België en heeft nooit meer naar hem omgekeken. Hij heeft zijn moeder, mijn grootmoeder, sindsdien nooit meer gezien. Dat was zijn tragedie.”

In Oeganda ontdekten Manu en Johan dat er in het geboortehuis van zijn vader nog altijd verre familie van hem woont. “Zij wisten nog zeer goed welk leed mijn grootvader destijds had aangericht. Hij had mijn grootmoeder enorm veel pijn gedaan door haar kind te stelen. Zowel in België als in Oeganda heeft mijn grootvader een spoor van verdriet achtergelaten.”

In Oeganda, vlak bij de grens met Congo. — © rr

Expo 58

Zijn vader leefde als dubbelbloedige in België sinds het begin van de jaren 30 van de vorige eeuw tot 2002, het jaar waarin hij stierf. “Hoe heeft hij die periode beleefd? Want hij maakte toch de tijden mee waarin men een stuk minder tolerant was. Denk aan Expo 58 waarop een ‘dorp’ was opgebouwd waarin Congolezen werden ‘tentoongesteld’.”

Petit: “De impact van wat Manu’s vader allemaal heeft moeten doorstaan, werd stilaan duidelijk. Daardoor kon Manu meer begrip voelen voor zijn falen. Het verhaal van zijn familie toont aan dat de gevolgen van het kolonialisme tot op vandaag voelbaar zijn.”

Theater doorspekt met hiphop

Maar hoe giet je al die indrukken, al die informatie, die emoties in een behapbare theatervoorstelling? “Ik heb achteraf veel gesprekken gehad. Met Johan, met vrienden, met mijn vriendin en met een therapeut, om te begrijpen wat er nog onder de oppervlakte leefde. Dat alles heeft me geholpen om de dingen in perspectief te zien.”

Petit: “Omdat Manu een hiphopper is en hiphop de muziek van zijn jeugd is, was het logisch om die kunstvorm mee in de voorstelling te betrekken.” Tijdens de theatermonoloog *Hier ben ik* zal Moreau dan ook het podium delen met dj Thong a.k.a. Thong Nguyen. De legendarische Antwerpse hiphop-dj die een meester is in het samplen en scratchen van beats en muziek.

“Het bijzondere aan onze reis was dat Manu’s vader een kwetsbare mens is geworden. Iemand die fouten heeft gemaakt zoals iedereen fouten maakt. Daardoor is er een soort van mildheid ontstaan.”
Manu: “Hier in België willen we het liefst zwijgen over ons koloniaal verleden. Maar het onopgeloste wordt zo wel doorgegeven aan de volgende generatie.”

‘Hier ben ik’ gaat in première op woensdag 28/2 in De Studio. Daarna gaat de voorstelling op tournee. Info en tickets vind je [hier](#).

© Jeroen Hanselaer